

بررسی تاثیر آموزش مجازی اخلاق حرفه‌ای بر مهارت‌های ارتباطی کارکنان اتاق عمل

سمانه دهقان ابنوی^۱، افشین کرمی ورنامخواستی^۲، مصطفی روشن زاده^۳، فاطمه کاظمی نجف آبادی^{۴*}

چکیده

زمینه و هدف: مهارت‌های ارتباطی به عنوان مهم‌ترین ویژگی مورد نیاز برای کارکنان مراقبت‌های سلامت به شمار می‌آید و زمینه‌ی رشد اخلاق حرفه‌ای را فراهم می‌سازد. از آن‌جا که کارکردن در اتاق عمل مستلزم تلاش تیمی و ایجاد ارتباط بین افراد تیم است، اهمیت وجود مهارت‌های ارتباطی در پرستاران اتاق عمل بیشتر به چشم می‌آید. مطالعه‌ی حاضر با هدف تعیین تاثیر آموزش اصول اخلاق حرفه‌ای از طریق آموزش مجازی بر مهارت‌های ارتباطی کارکنان اتاق عمل بیمارستان آیت الله کاشانی و هاجر(س) دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد انجام شده است.

روش بررسی: مطالعه‌ی نیمه تجربی با طرح تک گروهی قبل و بعد در سال ۱۳۹۹ بر روی ۳۵ تن از کارکنان اتاق عمل بیمارستان‌های آموزشی کاشانی و هاجر شهرکرد که به‌روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شده بودند، انجام شد. جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌ی اطلاعات دموگرافیک و پرسش‌نامه‌ی آزمون مهارت‌های ارتباطی کوئین دام استفاده شد. تحلیل داده‌ها در نرم‌افزار SPSS با استفاده از آزمون‌های آماری تی مستقل، تی زوج و ضریب همبستگی پیرسون انجام گرفت.

یافته‌ها: آزمون تی زوج نشان داد که میانگین مهارت ارتباطی بعد از مداخله نسبت به قبل از آن تفاوت معنی‌داری داشته است ($P < 0/001$). میانگین مهارت ارتباطی قبل از مداخله $65/85 \pm 24/52$ و بعد از مداخله $139/77 \pm 5/70$ بود. بین مهارت ارتباطی با متغیرهای سن، سابقه خدمت و تعداد ساعات کاری ارتباط معنی‌داری گزارش نشد ($P > 0/05$). همچنین میانگین مهارت‌های ارتباطی بر حسب متغیرهای جنس، وضعیت تاهل، رشته تحصیلی و مدرک تحصیلی تفاوت معنی‌داری نداشت ($P > 0/05$).

نتیجه‌گیری: مطالعه‌ی حاضر نشان داد که آموزش اخلاق حرفه‌ای می‌تواند مهارت ارتباطی کارکنان را بهبود بخشد. از این رو می‌تواند تدوین آموزش اخلاق حرفه‌ای به صورت مجازی برای مراقبان سلامت و سایر گروه‌های ارابه دهنده‌ی خدمات سلامت که فرصت کافی جهت شرکت در کلاس‌های حضوری را ندارند، ضروری به نظر برسد. با توجه به نتایج به دست آمده، به مدیران سیستم‌های بهداشتی توصیه می‌شود با استفاده از راهکارهایی همانند برگزاری کارگاه‌های اصول اخلاق حرفه‌ای در جهت رشد مهارت ارتباطی در کارکنان اقدام کنند.

واژه‌های کلیدی: اخلاق حرفه‌ای، مهارت ارتباطی، آموزش مجازی، اتاق عمل

دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۶/۱۹

پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۸/۲۴

* نویسنده مسئول:

فاطمه کاظمی نجف آبادی؛

دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

Email:

fatemekazemi2849@yahoo.com

۱ مربی، گروه اتاق عمل، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران

۲ دانشجوی کارشناسی اتاق عمل، گروه اتاق عمل، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران

۳ استادیار گروه اتاق عمل، دانشکده پرستاری بروجن، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران

۴ دانشجوی کارشناسی اتاق عمل، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران

مقدمه

در سال‌های اخیر، آموزش مجازی به عنوان یکی از کاربردهای مهم فناوری‌های جدید اطلاعات و ارتباطات در جهان مطرح و فعالیت‌های گسترده‌ای در این راستا آغاز شده است (۱). از جمله روش‌های جایگزین مناسب برای آموزش سنتی، روش‌های نوین رایج آموزش مانند یادگیری برمبنای فضای مجازی است (۲). آموزش مجازی، فرایند و ابزار انتقال دانش به سوی یاددهی-یادگیری با یک شیوه‌ی نوین با مزایای نسبی است (۳) که سابقه آن به اوایل دهه ۱۸۰۰ میلادی برمی‌گردد (۴). از جمله مهم‌ترین مزایای این روش، انعطاف‌پذیری و حذف تردهای بی‌مورد و پرهزینه برای شرکت در دوره‌های آموزش است. همچنین مزایای دیگر شامل: پایین بودن هزینه‌ی برگزاری دوره‌های آموزش الکترونیک، قابلیت تنظیم آهنگ یادگیری با توجه به شرایط فراگیر، بیشتر بودن سرعت فراگیری حداقل به میزان ۵۰ درصد، مستقل بودن از زمان و مکان، آموزش از هر جا و هر زمانی که فراگیر دسترسی به کامپیوتر و اینترنت داشته باشد، تکرارپذیر بودن یادگیری، کمتر بودن نیاز به یادداشت برداری با کاغذ و قلم و صرفه‌جویی در وقت و هزینه (۶ و ۵). با توجه به مزایای آموزش از طریق مجازی، می‌توان این روش را در رایج آموزش اصول اخلاق حرفه‌ای به مراقبان سلامت نیز به کار گرفت (۷).

رعایت اخلاق از جمله متغیرهای مهم و تاثیرگذار در هر سازمانی است (۸). رعایت اخلاق توسط کادر درمان اهمیت بالایی دارد؛ زیرا کادر درمان مهارت‌های لازم در برقراری ارتباط با بیمار، مردم و جامعه آموخته و همچنین باید با اخلاق اجتماعی، آداب و رسوم، سنت و فرهنگ جامعه‌ای که در آن به کار مشغول هستند، آشنا باشند (۷) اخلاق حرفه‌ای منجر به کاهش عوامل ناخوشایند در کار گروهی، نگرش مثبت نسبت به کار، افزایش رضایت شغلی و روابط مناسب بین کارکنان می‌شود (۹).

آموزش اصول اخلاقی به کارکنان اتاق عمل، که جزیی از کادر درمان می‌باشند، اهمیت ویژه‌ای می‌یابد. سخنور در مطالعه خود نشان می‌دهد که میزان آگاهی و کاربرد اصول اخلاقی در پرستاران دانشگاه شیراز، در حد مطلوبی نیست (۱۰) که این مطلب، اهمیت آموزش اصول اخلاق حرفه‌ای را پررنگ‌تر می‌کند. ترویج اصول اخلاقی از طریق تاکید بر آموزش مبانی اخلاق حرفه‌ای، موجب افزایش اعتماد مردم نسبت به نظام‌های مراقبتی

می‌شود (۱۱). روش‌های سنتی آموزش مداوم به علت هزینه‌بر و زمان‌بر بودن، مناسب نیست، زیرا پرستاران در شیفت‌های کاری متفاوت مشغول به خدمت می‌باشند (۱۲).

یکی از مولفه‌های تاثیرگذار بر اخلاق حرفه‌ای، مهارت‌های ارتباطی است (۱۳). از جمله مهارت‌های اساسی زندگی اجتماعی انسان، توانایی برقراری ارتباط صحیح است (۱۴). مهارت‌های ارتباطی میان فردی در واقع شامل مهارت سخن گفتن (کلامی و غیر کلامی)، مهارت خوب گوش دادن، مهارت تغییر سخن‌های مخاطب، مهارت شفاف سازی سخن‌های مخاطب، مهارت‌های سوال پرسیدن، مهارت تحسین و تشویق و مهارت بازخورد می‌باشد (۱۵). بهره‌مند بودن از مهارت‌های ارتباطی به منظور حفظ روابط موثر با گیرندگان خدمات، رایج دهندگان خدمات و سایر اعضای تیم رایج دهنده‌ی خدمات، برای رایج دهندگان خدمات آموزشی، مشاوره‌ای مراقبت‌های مرتبط با سلامت یک ضرورت اساسی به شمار می‌آید (۱۶). افزایش آگاهی از مسایل و مشکلات بیمار، رایج راه حل‌های بهداشتی مناسب و بهبود کیفیت مراقبت از بیمار، افزایش نگرش حمایت از افراد و کارکنان، افزایش حس مشارکت و همکاری در تیم درمانی، افزایش مهارت و دانش و نگرش، کاهش خطاهای درمانی و کاهش هزینه‌های درمانی از جمله آثار ارتباط موثر می‌باشند و در برخی مقالات مهارت‌های ارتباطی در جهت کاهش استرس و فرسودگی شغلی کارکنان به عنوان نوعی مهارت ارتباطی معرفی شده‌اند (۱۹-۱۷). بر این اساس، مهارت‌های ارتباطی به عنوان مهم‌ترین ویژگی مورد نیاز برای کارکنان مراقبت‌های سلامت به شمار می‌آید (۲۱ و ۲۰).

جباری‌فر و همکاران در سال ۱۳۹۰ در تحقیقی نشان دادند که رابطه‌ی معنی‌داری بین اخلاق حرفه‌ای و مهارت‌های ارتباطی افراد وجود دارد (۲۲). برخی مطالعات به بررسی ارتباط اخلاق حرفه‌ای با متغیر دیگر پرداخته‌اند. در مطالعه‌ای آموزش مهارت‌های ارتباطی با رویکرد دینی منجر به افزایش اخلاق حرفه‌ای در کارکنان دانشگاه علوم پزشکی شده است (۱۳). McGoldrik و Pine در مطالعه‌ی مروری مربوط به آموزش علوم رفتاری و مهارت‌های ارتباطی و اخلاق که روش آموزش به صورت سخنرانی مباحث نظری و روش ارزشیابی سطحی و برآورد یادگیری کوتاه مدت دانشجویان بوده است، در دانشجویان دندان پزشکی و پرستاری و بهداشت عمومی برای آموزش مهارت‌های ارتباطی و اخلاق حرفه‌ای و حقوق بیماران، رویکرد

سرپرستاران و کارکنان بخش سی‌سی‌یو وجود داشته و همچنین آن‌ها گزارش نموده‌اند که روابط غیرحرفه‌ای و پرخاشگری در سطوح مختلف پرستاری گسترش یافته است (۳۰). پرستارانی که مهارت ارتباطی خوبی دارند، نسبت به همکاران خود بار کاری و استرس کمتری تجربه می‌کنند (۳۱).

با توجه به مطالب گفته شده و نقش پررنگ و حیاتی مهارت‌های ارتباطی در موفقیت شغلی کارکنان سیستم‌های بهداشتی و از جمله اتاق عمل که شغل آن‌ها مستلزم کار گروهی است، مسئولان موظف هستند با تاکید بر اخلاق حرفه‌ای در راستای ارائه خدمات با کیفیت درمانی گامی در جهت افزایش توانمندی کارکنان در مسیر بهبود مهارت ارتباطی و عملکرد شغلی بردارند؛ علاوه بر این، با توجه به نبود مطالعاتی جامع و کاربردی پیرامون این موضوع، این پژوهش با هدف بررسی تاثیر آموزش اصول اخلاق حرفه‌ای از طریق آموزش مجازی بر مهارت‌های ارتباطی در کارکنان اتاق عمل بیمارستان‌های منتخب دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد در سال ۱۳۹۹ انجام شد.

روش بررسی

این پژوهش از نوع نیمه تجربی با طرح تک گروهی قبل و بعد است که بر روی کارکنان اتاق عمل بیمارستان‌های آموزشی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد در سال ۱۳۹۹ انجام شد. جامعه آماری این پژوهش، کارکنان اتاق عمل دو مرکز آموزشی-درمانی آیت الله کاشانی و هاجر(س) (۱۰۰ نفر) شهرکرد بودند که به روش تصادفی ساده انتخاب شدند. حجم نمونه براساس فرمول آماری
$$[(M_1 - M_2) / (S_1^2 + S_2^2) / (Z_{1-\alpha/2} + Z_{1-\beta})]^2$$
 و با اطمینان ۹۵ درصد و توان آزمون ۹۰ درصد و مطالعات مشابه (۲۱ و ۲۰) و با احتساب ۱۰ درصد ریزش، ۳۵ نفر برآورد گردید.

معیارهای ورود به مطالعه، شامل داشتن حداقل یک سال سابقه کار در محیط اتاق عمل، داشتن مدرک تحصیلی اتاق عمل، هوشبری یا پرستاری (کاردانی، کارشناسی یا کارشناسی ارشد)، دسترسی به کامپیوتر یا سایر روش‌های آموزش مجازی، مهارت‌های اولیه کار کردن با ویندوز و دسترسی به اینترنت بود. معیار خروج از مطالعه، شامل سابقه شرکت در برنامه‌های مشابه در یک سال قبل از شروع مطالعه بود.

جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌ی اطلاعات دموگرافیک (سن، جنسیت، مدرک تحصیلی، وضعیت تأهل، تعداد شیفت ماهانه، سابقه

مبتنی بر عملکرد، طراحی سناریوهای مرتبط، خودآزمایی به روش‌های سمعی و بصری، سایبری و فیلم‌های آموزشی، مدل‌های شبیه‌سازی و سناریوهای تیمی و بحث‌های درون گروهی و روش حل مسأله را پیشنهاد کرده‌اند (۲۳).

از کارکنان مراقبت‌های سلامت، پرسنل اتاق عمل می‌باشند. از آن‌جا که کارکردن در اتاق عمل مستلزم تلاش تیمی و ایجاد ارتباط بین افراد تیم است، اهمیت وجود مهارت‌های ارتباطی در پرستاران اتاق عمل بیشتر به چشم می‌آید و سبب برقراری تعامل مطلوب بین افراد می‌گردد و زمینه را جهت رشد اخلاق حرفه‌ای نیز فراهم می‌سازد (۸). رعایت اخلاق حرفه‌ای در کادر درمان اهمیت بالایی دارد. یکی از مولفه‌های تاثیرگذار بر اخلاق حرفه‌ای، مهارت‌های ارتباطی است، شایستگی در مهارت‌های ارتباطی در کادر درمان و پرستاران اتاق عمل ضروری است. خدمات به ویژه درمانی واقعی، زمانی امکان پذیر است که کارکنان با مهارت‌های لازم در برقراری ارتباط علاوه با بیمار همچنین با همکاران خود آشنا شوند (۲۴). شاغلان در این رشته قادر هستند تا با آگاهی یافتن از علم اخلاق، دانش حرفه‌ای خود را ارتقا داده و ایجاد یک محیط فیزیکی، اجتماعی و روانی مناسب را برای بیماران ممکن سازند (۲۵).

Shama و همکاران در سال ۲۰۰۹ در مطالعه‌شان نشان دادند که آموزش مهارت‌های ارتباطی موجب بهبود آگاهی و تغییر برخی نگرش‌های منفی پزشکان منتخب می‌شود و افزایش توانمندی آن‌ها را در جهت اجرای وظایف اختصاصی به دنبال دارد (۲۶). محمدی و همکاران نیز در سال ۱۳۹۵ نشان دادند که بین حیطه اخلاقی با وضعیت استخدامی و بخش مورد خدمت و بین حیطه قانونی با سابقه کار ارتباط معنی‌داری وجود دارد و کلاس‌های بازآموزی ضمن خدمت در زمینه اخلاق حرفه‌ای برای این افراد ضرورت دارد (۲۷). دهقانی و همکاران نیز در مطالعه‌شان بیان کرده‌اند که مهم‌ترین مانع در رعایت معیارهای اخلاق حرفه‌ای، عوامل محیطی هستند. از این‌رو به مراکز بهداشتی درمانی پیشنهاد نمودند که با برنامه‌ریزی دقیق و تاکید بر اصول و استانداردهای مراقبتی، اصلاح و رفع موانع از جمله عوامل محیطی را در دستور کار خود قرار دهند (۲۸). نتایج مطالعات، ضعف کادر درمان و پرستاران در برقراری ارتباط با بیمار را نشان می‌دهد (۲۹). در مطالعه زارع و همکاران نیز روابط حرفه‌ای ناکارآمد بین سطوح مختلف پرستاری، مدیران،

شغلی، حوزه فعالیت) و پرسش‌نامه‌ی آزمون مهارت‌های ارتباطی کوئین دام (Queendom) (۲۰۰۴) استفاده شد (۳۲). این پرسش‌نامه شامل ۳۴ عبارت در سه حیطه‌ی مدیریت هیجان‌ات (۱۲ عبارت)، ادراک دیگران (۱۲ عبارت) و ابراز وجود (۱۰ عبارت) است. مولفه‌های پرسش‌نامه‌ی مهارت‌های ارتباطی که در این مقیاس مورد بررسی قرار گرفتند شامل پنج مهارت گوش دادن، توانایی دریافت و ارسال پیام، بینش نسبت به فرایند ارتباط، کنترل عاطفی و ارتباط توأم با قاطعیت می‌باشد. گزینه‌های این پرسش‌نامه به صورت طیف لیکرت پنج درجه‌ای از ۱ (برای هرگز) تا ۵ (برای همیشه) است. دامنه امتیازات این پرسش‌نامه از ۳۴ تا ۱۷۰ است. نمره‌ی بین ۳۴ تا ۶۸ بیانگر مهارت‌های ارتباطی ضعیف، نمره‌ی بین ۶۸ تا ۱۰۲ بیانگر مهارت‌های ارتباطی متوسط و نمره‌ی بالاتر از ۱۰۲ بیانگر مهارت‌های ارتباطی بالاست. برای سنجش اعتبار آزمون مهارت‌های ارتباطی، ابتدا با استفاده از روش آلفای کرونباخ، اعتبار کل آزمون محاسبه شد که مقدار عددی آن برابر با ۰/۶۹ و حاکی از همسانی درونی قابل قبول این آزمون بود. این مقدار برای آزمودنی‌های دانشجو ۰/۷۱ و برای دانش‌آموزان دبیرستانی برابر با ۰/۶۶ بود. همچنین ضریب اعتبار کل آزمون با استفاده از روش تصنیف برابر با ۰/۷۱ به دست آمد (۲). پایایی این ابزار نیز در مطالعه‌ی جواهر و همکاران ۰/۹۱ بود (۳۳).

پس از کسب مجوزهای لازم و رضایت از افراد برای شرکت در مطالعه یک هفته قبل از شروع آموزش و مداخله، پرسش‌نامه‌ها جهت تکمیل در اختیار شرکت‌کنندگان قرار گرفت. محتوای آموزشی، به صورت فایل پدیداف همراه با صدا که پژوهشگر توضیحات تکمیلی در فایل را به صورت صوت قرار داده بود، از طریق ایمیل و همچنین از طریق یک برنامه پیام‌رسان مجازی داخلی به نام روبیکا برای شرکت‌کنندگان ارسال گردید، که با ارسال یک پیام جداگانه، ضمن بیان اهداف مطالعه، بر اهمیت استفاده از مطالب آموزشی ارسال شده تاکید شد. اطلاع‌رسانی‌ها و نظارت بر دریافت محتوا توسط شرکت‌کنندگان، از طریق برنامه پیام‌رسان مجازی داخلی یاد شده، انجام شد که شماره تماس افراد در قسمت پرسش‌نامه، به‌همین منظور از آن‌ها گرفته شد. از پرسنل خواسته شد تا در صورت دریافت فایل‌های آموزشی، پیامک تایید بگذارند. محتوای بسته آموزشی اصول اخلاق حرفه‌ای بر اساس منابع موجود تهیه شد و به تایید اعضای هیئت علمی دانشگاه رسید. روایی محتوای آموزشی، توسط دو نفر از افراد متخصص و صاحب نظر در زمینه پژوهش (هیئت علمی

پرستاری و اتاق عمل) بررسی گردید. پس از اعمال نظرات و اصلاحات مورد نیاز محتوای آموزشی طراحی شده جهت آموزش به گروه‌های آزمون استفاده شد. محتوای فایل‌های آموزش شامل اخلاق حرفه‌ای و دانش و کاربرد آن، ارتباطات حرفه‌ای، حقوق بیمار حین ارایه مراقبت، مشارکت بیمار و خانواده وی در تصمیمات مربوط به درمان، محدودیت در ارتباطات با بیمار، رعایت حریم بیمار، توجه به حقوق اخلاقی بیمار، اصول اخلاق زیستی، کدهای اخلاق پرستاری، تعهد حرفه‌ای پرستاری و ارایه خدمات بالینی بود. پس از ارسال محتوای آموزشی، شرکت‌کنندگان ۲ هفته فرصت داشتند تا محتوای آموزشی را مطالعه کنند و پس از آن، مجدداً همان پرسش‌نامه‌ها در طی یک هفته، توسط شرکت‌کنندگان تکمیل شد.

پرسش‌نامه‌ها توسط پژوهشگر، در محل کار به شرکت‌کنندگان تحویل داده شد و پس از تکمیل، از آن‌ها تحویل گرفته شد. طول مدت کل انجام مطالعه یک ماه بود. کلیه پرسش‌نامه‌ها تکمیل و جمع‌آوری شد. داده‌ها پس از جمع‌آوری توسط نرم‌افزار SPSS و با استفاده از آزمون‌های میانگین و انحراف معیار، درصد و فراوانی، تی مستقل، تی زوج و ضریب همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل گردید. سطح معنی‌داری در تمامی آزمون‌ها کمتر از ۰/۰۵ در نظر گرفته شد. در روند انجام مطالعه، موارد اخلاقی مدنظر پژوهشگران بود و پس از کسب مجوزهای لازم جهت انجام مطالعه و کسب رضایت کتبی آگاهانه از کارکنان جهت شرکت در مطالعه، تاکید بر محرمانگی اطلاعات و آزاد بودن کارکنان برای ورود و خروج از مطالعه نیز مدنظر قرار گرفت.

یافته‌ها

ارزیابی توزیع فراوانی متغیرهای کمی با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف حاکی از نرمال بودن داده‌ها بود ($P=0/15$). از نظر جنسیت بیشترین تعداد نمونه را خانم‌ها با فراوانی ۷۷/۱ درصد تشکیل دادند. دامنه سنی مشارکت‌کنندگان بین ۲۳ تا ۵۷ سال بود و میانگین سنی آن‌ها $37/77 \pm 8/17$ بود. کمترین سابقه کار ۲ سال و بیشترین آن ۲۷ سال بوده و میانگین سابقه کاریشان $7/51 \pm 7/30$ گزارش شد. میانگین تعداد ساعات شیفت ماهیانه نیز $27/57 \pm 5/04$ گزارش شد. در جدول ۱ میانگین و انحراف معیار مهارت ارتباطی بر حسب متغیرهای جنس، وضعیت تاهل، مدرک تحصیلی و رشته تحصیلی بیان شد.

جدول ۱: میانگین و انحراف معیار مهارت ارتباطی بر حسب متغیرهای زمینه‌ای کارکنان اتاق عمل بیمارستان‌های کاشانی و هاجر شهرکرد (n=۳۵)

متغیر	فراوانی (درصد)	مهارت ارتباطی (میانگین و انحراف معیار)	سطح معنی‌داری (آماره آزمون)
جنس	زن	۸۵/۱۴±۱۵/۵۲	P=۰/۰۶
	مرد	۷۸/۱۱±۸۱/۷۲	t=۰/۵۴۶
وضعیت تاهل	متاهل	۹۵/۱۵±۱۳/۰۲	P=۰/۰۶
	مجرد	۸۸/۱۰±۸۵/۰۲	t=۰/۱۳۷
مدرک تحصیلی	لیسانس	۹۵/۲۴±۱۸/۵۲	P=۰/۰۸
	فوق لیسانس	۱۱۵/۲۱±۱۲/۴۴	t=۱/۴۲۱
رشته تحصیلی	اتاق عمل	۹۲/۱۲±۷۸/۵۸	P=۰/۱۳
	هوشبری	۹۰/۲۰±۱۸/۱۲	t=۱/۳۰۱

نتایج نشان داد که میان مهارت‌های ارتباطی بر حسب متغیرهای جنس، وضعیت تاهل، رشته تحصیلی و مدرک تحصیلی ارتباط معنی‌داری وجود نداشت. کاری در جدول ۲ بیان شد.

جدول ۲: ارتباط بین متغیرهای سن، سابقه خدمت و تعداد ساعات شیفت ماهیانه با مهارت ارتباطی در کارکنان اتاق عمل بیمارستان‌های کاشانی و هاجر شهرکرد (n=۳۵)

ویژگی‌های فردی	مهارت ارتباطی
سن	P=۰/۸۶ r= -۰/۰۳
سابقه خدمت	P=۰/۹۹ r= -۰/۰۰۱
تعداد ساعات شیفت ماهیانه	P=۰/۵۵ r= -۰/۱

آزمون ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین مهارت ارتباطی با متغیرهای سن، سابقه خدمت و تعداد ساعات کاری ارتباط معنی‌داری وجود ندارد (جدول ۲). نتایج مربوط به میانگین مهارت ارتباطی و ابعاد آن قبل و بعد از مداخله در جدول ۳ بیان شد.

جدول ۳: مقایسه میانگین مهارت ارتباطی قبل و بعد از مداخله در کارکنان اتاق عمل بیمارستان‌های کاشانی و هاجر شهرکرد (n=۳۵)

متغیر	قبل از مداخله (میانگین ± انحراف معیار)	بعد از مداخله (میانگین ± انحراف معیار)	سطح معنی‌داری (آماره آزمون)
مهارت‌های ارتباطی	۶۵/۲۴±۸۵/۵۲	۱۳۹/۵±۷۷/۷۰	P>۰/۰۰۱ t= -۱۸/۰۶
مدیریت هیجان‌ات	۲۰/۴±۶/۰۲	۴۷/۱۲±۱۲/۰۲	P>۰/۰۰۱ t=۲۳/۵۵
ابراز وجود	۲۳/۷±۴/۸۸	۴۹/۸±۱۱/۶۱	P>۰/۰۰۱ t= -۱۱/۱۶
ادراک دیگران	۲۱/۶±۹/۸۷	۴۳/۲۴±۸/۰۴	P>۰/۰۰۱ t= -۸/۵۶

آزمون تی زوج نشان داد که میانگین مهارت ارتباطی بعد از مداخله نسبت به قبل از آن تفاوت معنی‌داری داشته است ($P > 0/001$). نتایج در جدول ۳ بیان شده است.

بحث

هدف اصلی مطالعه، بررسی تاثیر آموزش مجازی اصول اخلاق حرفه‌ای بر مهارت‌های ارتباطی کارکنان اتاق عمل بود. نتایج نشان داد که این روش آموزشی بر مهارت‌های ارتباطی کارکنان اتاق عمل موثر بوده است.

پژوهش حاضر نشان داد که آموزش می‌تواند مهارت ارتباطی کارکنان را افزایش دهد که با مطالعه کلهر و همکاران (۲۰۲۰) (۳۴)، ططری (۲۰۱۸) (۳۵) و شهبازی و همکاران همسو می‌باشد (۳۶).

مطالعه‌ی معینی و همکاران (۲۰۱۹) که مهارت ارتباطی کارکنان پزشکی شامل پزشکان، پرستاران و ماما در بیمارستان‌های شهر همدان در حد متوسط (۳۷) مطالعه‌ی خسروانی و همکاران (۲۰۱۸) که مهارت ارتباطی مدیران پرستاری اراک در حد متوسط (۳۸) همچنین مطالعه‌ی صفوی و همکاران (۱۳۹۴) که پرستاران گیلان از سطح متوسط مهارت ارتباطی برخوردار بودند (۳۹)، نتایج آن‌ها به نوعی موید یافته‌های مطالعه‌ی حاضر است. بنابراین ارتقای مهارت‌های ارتباطی و روابط انسانی در محیط‌های مراقبت سلامت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. مراقبان سلامت به عنوان افرادی که یکی از بیشترین ارتباطات با مراجعان به محیط‌های بهداشتی درمانی را دارند، باید از مهارت‌های ارتباطی در حد مطلوب برخوردار باشند.

در مطالعه‌ی داورزنی و ناعمی که در سال ۱۳۹۷ با عنوان «تاثیر آموزش مهارت‌های ارتباطی با رویکرد دینی بر اخلاق حرفه‌ای و اهمال کاری شغلی کارکنان علوم پزشکی سبزوار» انجام شد، نتایج نشان داد که آموزش مهارت‌های ارتباطی با رویکرد دینی موجب افزایش اخلاق حرفه‌ای و کاهش اهمال کاری کارکنان خواهد شد (۱۳). مطالعه‌ی Yedidia و همکاران در سال ۲۰۰۳ در خصوص اثرات آموزش مهارت‌های ارتباطی بر عملکرد دانشجویان پزشکی در سه دانشگاه نیویورک، ماساچوست و وستون، نشان داد که مهارت‌های ارتباطی دانشجویان در سال سوم دانشجویی در مطالعه کوهورت بهبود یافته و مهارت‌های ارتباطی دانشجویانی که در مطالعه شرکت کرده بودند، بیشتر از دانشجویانی که شرکت نکرده بودند، ارتقا یافته بود (۴۰). احمدی بنی و

همکاران در پژوهش خود با عنوان «تاثیر آموزش گروهی مهارت‌های ارتباطی با رویکرد مذهبی بر میزان سازگاری اجتماعی دانشجویان دختر» دریافتند که آموزش گروهی مهارت‌های ارتباطی با رویکرد مذهبی بر میزان سازگاری اجتماعی دانشجویان تاثیر مثبت و معناداری دارد (۴۱). احمدی در پژوهشی با عنوان «تاثیر آموزش مهارت‌های ارتباطی با رویکرد دینی بر عزت نفس و سلامت روانی دانش‌آموزان پسر» اعلام کرد که این آموزش‌ها بر سلامت روان و عزت نفس تاثیر مثبت و معنادار دارد (۴۲).

نتایج مطالعه نظری و همکاران نشان دهنده‌ی تاثیر آموزش مبتنی بر مدل بزنف بر ارتقای رفتار مهارت‌های ارتباط با بیمار در پرستاران، در راستای نتایج این پژوهش بود (۴۳). مطالعه‌ی بصیری و همکاران نشان داد که مداخله‌ی آموزشی موجب بهبود خودکارآمدی و مهارت‌های ارتباطی بهروزان می‌شود (۴۴). از لحاظ این‌که این مطالعات نقش آموزش را در افزایش مهارت ارتباطی مطرح کرده‌اند، می‌توان گفت که نتایج مطالعه‌ی حاضر را تایید می‌کند. از این رو تدوین آموزش‌های مجازی تئوری محور برای مراقبان سلامت لازم و ضروری است. میرحقیق‌جو و همکاران در سال ۲۰۱۵ در مطالعه‌ی خود که با هدف مهارت‌های ارتباط با بیمار و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان پرستاری انجام شد، وضعیت تاهل را از عوامل تاثیرگذار بر مهارت‌های ارتباطی تلقی کرده و ذکر می‌کنند که تاهل منجر به افزایش مهارت می‌شود (۴۵). این در حالی است که در مطالعه‌ی حاضر رابطه معناداری بین تاهل و مهارت ارتباطی مشاهده نگردید.

Jackson در سال ۲۰۱۴ عنوان کرد که در برقراری ارتباط با کارکنان سازمان علاوه بر داشتن مهارت‌های ارتباطی توأم ساختن این مهارت‌ها با اخلاق کاری است که می‌تواند اثر بخشی سازمانی را به گونه‌ای مطلوب باعث شده و موجبات رضایت شغلی را فراهم آورد (۴۶). در مطالعه‌ی باقیانی مقدم و همکاران در سال ۹۱ که با هدف مهارت‌های ارتباطی مدیران گروه‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد انجام شد، نتایج نشان داد که مدیران از سطح مهارت‌های ارتباطی متوسطی برخوردار بودند (۴۷). در مطالعه‌ی Qi و Meng و همکاران (۱۳۹۷) آموزش کفایت مداخله هوش هیجانی منجر به کاهش استرس و مهارت‌های ارتباطی دانشجویان در چین شده بود (۴۸). در مطالعه‌ی لاکتراش و همکاران (۱۳۹۷) آموزش کفایت اجتماعی منجر به بهبود مهارت‌های ارتباطی و سازگاری اجتماعی پرستاران آجا در تهران شده بود (۴۹). با توجه به وجود برخی مطالعات مبنی بر مشخص نمودن عوامل موثر بر ارتباط و اخلاق حرفه‌ای می‌توان مداخلات اثربخشی مثل برگزاری

ارتباطی کارکنان را بهبود بخشد. اخلاق حرفه‌ای تاثیر چشمگیری بر فعالیت‌ها و سازمان‌ها دارد به گونه‌ای که ارتباط را بهبود می‌بخشد؛ زیرا هنگامی که اخلاق حرفه‌ای در سازمانی حاکم است، ارتباط درون‌شخصی و برون‌شخصی فرد در زندگی شخصی و شغلی را سازمان‌دهی می‌کند و آن را محکم می‌سازد. از این رو مهارت‌های ارتباطی به عنوان یکی از توانایی‌های بالینی و ضروری برای کلیه متخصصان حوزه سلامت می‌باشد. مراقبان سلامت یکی از گروه‌های تاثیرگذار در ارائه خدمات بهداشتی هستند که ارتقای مهارت‌های ارتباطی در آنان می‌تواند منجر به بهبود توانایی‌های آنان و در نتیجه بهبود سلامت مردم شود. تدوین آموزش اخلاق حرفه‌ای به صورت مجازی برای مراقبان سلامت و سایر گروه‌های ارائه دهنده خدمات سلامت که فرصت کافی جهت شرکت در کلاس‌های حضوری ندارند، ضروری به نظر می‌رسد؛ در نتیجه باید در سیاست‌گذاری‌های بیمارستان‌ها توجه ویژه‌ای به اخلاق حرفه‌ای اختصاص داد. پیشنهاد می‌شود که در پژوهش‌های آینده به پیامدهای این آموزش در دراز مدت توجه شود و همچنین مطالعه روی پرستاران سایر بخش‌های بیمارستان انجام و نتایج آن با یافته‌های این پژوهش مقایسه شود.

تشکر و قدردانی

مقاله‌ی حاضر برگرفته از یک طرح تحقیقاتی با کد اخلاق IR.SKUMS.REC.1399.116 است که در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد به تصویب رسید. بدین وسیله از کلیه کارکنان شرکت‌کننده در مطالعه و همچنین معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد تشکر و قدردانی می‌گردد.

کارگاه آموزشی و ایجاد انگیزش برای ارتقای این دو متغیر را برنامه‌ریزی کرد. زارع و افشار در مطالعه‌شان در سال ۱۳۹۴ که با هدف اخلاق حرفه‌ای و رابطه‌ی آن با ویژگی‌های جمعیت شناختی در کتابداران بود، دریافتند که بین متغیر اخلاق حرفه‌ای و مهارت ارتباطی رابطه معنی‌داری وجود ندارد (۵۰). این مطالعه با مطالعه‌ی ماهم سو نمی‌باشد زیرا در مطالعه‌ی ما آموزش اخلاق حرفه‌ای توانست مهارت ارتباطی را بهبود بخشد از دلایل آن شاید بتوان به جامعه آماری متفاوت پرداخت؛ زیرا جامعه مطالعه ما پرسنل اتاق عمل بودند که اخلاق حرفه‌ای از مهم‌ترین وظایف کادر درمان است. همچنین کارکنان اتاق عمل باید آمادگی لازم جهت برخورد با بیماران و همچنین ارتباط بهتر با یکدیگر نیز داشته باشند. به‌طور کلی برنامه‌ی آموزشی می‌تواند مهارت ارتباطی کارکنان را بهبود بخشد و آنان را برای برخورد با چالش‌های حوزه‌های اجتماعی و حرفه‌ای توانمند سازد. این برنامه موقعیت‌های مناسبی را در کسب مهارت‌های ارتباطی و تعامل مطلوب با دیگران فراهم می‌کند، روابط بین فردی را بهبود می‌بخشد و فرد را به آینده امیدوارتر می‌سازد و در نتیجه رشد اخلاق حرفه‌ای را سبب می‌شود. از محدودیت‌های این مطالعه می‌توان به روش نمونه‌گیری غیرتصادفی در دسترس اشاره کرد که می‌تواند بر تعمیم‌پذیری داده‌ها تاثیر بگذارد. همچنین در این پژوهش از پرسش‌نامه استفاده شد که ممکن است برخی از افراد از ارائه پاسخ واقعی خودداری کرده و پاسخ غیر واقعی بدهند که برای رفع این مشکل به شرکت‌کنندگان اطمینان داده شد که اطلاعات محرمانه خواهند ماند.

نتیجه‌گیری

مطالعه‌ی حاضر نشان داد که آموزش اخلاق حرفه‌ای می‌تواند مهارت

References

1. Nahidh M, Al-Khawaja NFK, Jasim HM, Cervino G, Cicciu M & Minervini G. The role of social media in communication and learning at the time of COVID-19 lockdown an online survey. *Dentistry Journal (Basel)* 2023; 11(2): 48.
2. Chari MH & Fadakar MM. Investigating the effects of higher education on communication skills based on comparison of college and high school students. *Teaching and Learning Research* 2006; 3(2): 21-32 [Article in Persian].
3. Parmaxi A. Virtual reality in language learning: A systematic review and implications for research and practice. *Interactive Learning Environments* 2023; 31(1): 172-84.
4. Abedini-Baltork M. Curriculum components of virtual programs at a medical university: The students' perspective. *Interdisciplinary Journal of Virtual Learning in Medical Sciences* 2021; 12(1): 49-57.

5. Khojasteh S. The effectiveness of e-learning through the shad program on students' motivation for progress and time management during coronavirus disease. *Technology and Scholarship in Education* 2021; 1(2): 45-54[Article in Persian].
6. Onyema EM, Eucheria NC, Obafemi FA, Sen S, Atonye FG, Sharma A, et al. Impact of corona virus pandemic on education. *Journal of Education and Practice* 2020; 11(13): 108-21.
7. Sagheb-Esmaeelpour M, Abdi K, Hosseini MA & Biglarian A. The relationship of work ethics with job performance of the administrative and medical staff of the University social welfare and rehabilitation sciences and its affiliated centers in 2017. *Archive of Rehabilitation* 2019; 20(1): 52-63[Article in Persian].
8. Farmahin-Farahani M & Farmahin-Farahani F. The study on professional ethics components among faculty members in the engineering. *Procedia-Social and Behavioral Sciences* 2014; 116(1): 2085-9.
9. Nazari R. The relationship between manager's communication skills with staff's job satisfaction and organizational commitment in sport organizations: Structural equation modeling. *Communication Management in Sports Media* 2015; 3(2): 53-60[Article in Persian].
10. Kalvandi N, Gholami AH, Soltanian AR & Khalili A. The survey of professional ethics observance from nurses' perspective and its related factors in Hamadan medical education centers. *Journal of Health and Care* 2020; 22(1): 75-83[Article in Persian].
11. Chen XL, Fei-Huang F, Zhang J, Li J, Ye BY, Chen YX, et al. Tertiary hospital nurses' ethical sensitivity and its influencing factors: A cross-sectional study. *Nursing Ethics* 2022; 29(1): 104-13.
12. De-Leeuw RA, Westerman M, Nelson E, Ket JCF & Scheele F. Quality specifications in postgraduate medical e learning: An integrative literature review leading to a postgraduate medical e-learning model. *BMC Medical Education* 2016; 16(1): 168.
13. Naemi AM & Davarzani M. The effect training of communication skills with a religious approach on professional ethics and procrastination in employees of Sabzevar University of medical sciences. *Journal of Sabzevar University of Medical Sciences* 2018; 25(2): 231-9[Article in Persian].
14. Ardakani MF, Sharifabad MAM, Bahrami MA & Abargouei AS. The effect of communication skills training on the self-efficacy of nurses: A systematic review and meta-analysis study. *Bali Medical Journal* 2019; 8(1): 144-52[Article in Persian].
15. Martin EJ, Rich SE, Jones JA & Dharmarajan KV. Communication skill frameworks: Applications in radiation oncology. *Annals of Palliative Medicine* 2019; 8(3): 293-304.
16. Rezaeian M, Zare-Bidaki M, Bakhtar M & Kargar S. A survey on communication skills of Rafsanjan University of medical sciences faculty members in 2013. *Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences* 2015; 14(5): 417-26[Article in Persian].
17. R-Richards KA, Hemphill MA & Templin TJ. Personal and contextual factors related to teachers' experience with stress and burnout. *Teachers and Teaching* 2018; 24(7): 868-87.
18. Baniaghil AS, Ghasemi S, Rezaei-Aval M & Behnampour N. Effect of communication skill training based on calgary-cambridge observation model on midwifery students' communication skills. *Journal of Research Development in Nursing and Midwifery* 2020; 17(2): 24-7.
19. De-Sousa-Mata AN, De-Azevedo KPM, Braga LP, De-Medeiros GCBS, De-Oliveira-Segundo VH, Bezerra INM, et al. Training programs in communication skills to improve self-efficacy for health personnel: Protocol for a systematic review and meta-analysis. *Medicine (Baltimore)* 2019; 98(33): e16697.
20. Moore R. Maximizing student clinical communication dental education: A narrative review. *Dentistry Journal (Basel)* 2022; 10(4): 57.

21. Li H, Gu H, Chi C, Jiang H, Zhou Y, Jia W, et al. End-of-life communication skills training for undergraduate nursing students to address cultural obstacles in China. *Journal of Hospice and Palliative Nursing* 2023; 25(1): 14-23.
22. Jabarifar SE, Khalifesoltani F, Hoseinpour K, Yosefi AR & Nilchian F. Evaluation of under-and post-graduate dental students of Isfahan faculty of dentistry in relation to communication skills and professional ethics. *Journal of Isfahan School of Dentistry* 2012; 7(5): 770-6[Article in Persian].
23. Pine CM & Mc-Goldrick PM. Application of behavioural sciences teaching by UK dental undergraduates. *European Journal of Dental Education* 2000; 4(2): 49-56.
24. Javaher AH, Khaghanizade M & Ebadi A. Study of communication skills in nursing students and its association with demographic characteristics. *Iranian Journal of Medical Education* 2014; 14(1): 23-31[Article in Persian].
25. De-Roeck K & Farooq O. Corporate social responsibility and ethical leadership: Investigating their interactive effect on employees' socially responsible behaviors. *Journal of Business Ethics* 2018; 151(4): 923-39.
26. Shama ME, Meko FA, El-Enein NYA & Mahdy MY. The effect of a training program in communication skills on primary health care physician's knowledge, attitudes and self-efficacy. *Journal of Egyptian Public Health Association* 2009; 84(3-4): 261-83.
27. Hafez FE, Mohamed HA & Sobeh DE. Assessment of nurses' knowledge and practice regarding professional ethics in outpatient clinics at Mansoura University hospital. *IOSR Journal of Nursing and Health Science* 2016; 5(6): 20-8.
28. Dehghani A, Dastpak M & Gharib AR. Barriers to respect professional ethics standards in clinical care viewpoints of nurses. *Iranian Journal of Medical Education* 2013; 13(5): 421-30[Article in Persian].
29. Meng L & Qi J. The effect of an emotional intelligence intervention on reducing stress and improving communication skills of nursing students. *Neuroquantology* 2018; 16(1): 37-42.
30. Zare A, Mohammad-Khan-Kermanshahi S, Memarian R & Vanaki Z. Explaining of nurses' perception of professional relationship in the coronary care unit (CCU). *Electronic Journal of General Medicine* 2020; 17(3): 42-57.
31. Nikmanesh P, kavosi Z, sadeghi A & Yusefi A R. Effect of Communication Skills Training of Nurses on Patient Satisfaction about Nursing Services in Hospitals Affiliated to Shiraz University of Medical Sciences. *Iranian Journal of Health Sciences* 2018; 17 (2) :59-70[Article in Persian].
32. Mohamadi A, HajiaminiZ, Ebadi A, Fathi-Ashtiani A, Ali-Asgari M & Mohamadi. Effect of the communication skill training of mothers using multimedia on the anxiety levels of primary school students. *Psychology* 2014; 5(8): 950-5.
33. Javaher AA, Khaghanizade M & Ebadi A. Study of communication skills in nursing students and its association with demographic characteristics. *Iranian Journal of Medical Education* 2014; 14(1): 23-31[Article in Persian].
34. Kalhor R, Neysari N, Shahsavari S & Rafiei S. Relationship between social capital and job performance among faculty members of a medical University: The moderating role of entrepreneurship behavior. *Research Square* 2020; 12(1): 1-13.
35. Tatari M. The relationship between communication skills and work ethic of physical education managers in education and training departments in Iranian western provinces with satisfaction of physical education teachers. *Applied Research in Sport Management* 2018; 6(3): 11-9[Article in Persian].
36. Shahbazi R, Gasemzadeh A & Ebrahimi A. Relationship between librarians' communication skills and service quality: Professional ethics as a mediator. *Library and Information Science Research* 2021; 11(1): 66-83[Article in Persian].
37. Moeini B, Abasi H, Otagara M & Akbarzadeh M. Communication skills and its related factors among medical staff. *Hormozgan Medical Journal* 2019; 23(1): e86254.

38. Khosravani M, Borhani F, Loghmani L & Mohsenpour M. Ethical sensitivity relationship with communication skills in Iranian nursing managers. *International Journal of Pharmaceutical Research* 2018; 10(3): 143-7.
39. Safavi M, Ghasemipanjah S, Fesharaki M & Esmailpour-Bandboni M. Communication skills and its related factors in Guilans teaching hospitals nurses 94. *Avicenna Journal of Nursing and Midwifery Care* 2016; 24(1): 50-7[Article in Persian].
40. Yedidia MJ, Gillespie CC, Kachur E, Schwartz MD, Ockene J, Chepaitis AE, et al. Effect of communications training on medical student performance. *JAMA* 2003; 290(9): 1157-65.
41. Ahmadi-Beni Z, Amini A, Mehrabi T, Sharifpour-Latani A & Ghasemi R. The effect of group teaching communication skills with a religious approach on social adjustment in female students. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing* 2017; 4(6): 1-7[Article in Persian].
42. Ahmady MS. The impact of religion based communication skills on the improvement of self-esteem and mental health among students. *Journal of Zanzan University of Medical Sciences and Health Services* 2014; 22(90): 13-22.
43. Nazari S, Jalili Z & Tavakoli R. The effect of education based on the BASNEF model on nurses communication skills with patients in hospitals affiliated to Tehran University of medical sciences. *Iranian Journal of Health Education and Health Promotion* 2019; 7(1): 10-20[Article in Persian].
44. Basiri M, Karimy M & Shahnazi H. Effect of educational intervention on communication skills and self- efficacy of primary healthcare workers (Behvarz). *Journal of Education and Community Health* 2019; 6(2): 71-7.
45. Mirhaghjou SN, Nayebe N, Majd-Teymouri R & Kazemnejad-Leily E. Communication skills and related factors within patient by nursing student. *Journal of Holistic Nursing and Midwifery* 2015; 25(2): 93-101.
46. Jackson D. Business graduate performance in oral communication skills and strategies for improvement. *The International Journal of Management Education* 2014; 12(1): 22-34.
47. Baghiyani-Moghadam MH, Momayyezi M & Rahimdel T. Communication skills of department heads in Shahid Sadoughi University of medical sciences. *Iranian Journal of Medical Education* 2012; 12(6): 448-57[Article in Persian].
48. Meng L & Qi J. The effect of an emotional intelligence intervention on reducing stress and improving communication skills of nursing students. *Neuro Quantology* 2018; 16(1): 37-42.
49. Laktarash M, Kalrozi F & Pishgooie SAH. The effectiveness of social competence training based on felner model on communication skills and social adjustment of nurses in the psychiatric ward of selected hospitals of Aja. *Journal of Military Caring Sciences* 2019; 6(2): 116-26[Article in Persian].
50. Zare M & Afshar E. Professional ethics and its relationship with demographic characteristics in librarians. *The Quarterly Journal of Ethics in Science and Technology* 2016; 10(4): 75-84[Article in Persian].

Investigating the Effect of Virtual Professional Ethics Training on the Communication Skills of Operating Room Staff

Samaneh Dehghan Abnavi¹ (M.S.), Afshin Karami Varnamkhasti² (B.S.),
Mostafa Roshanzadeh³ (Ph.D.), Fatemeh Kazemi Najafabadi^{4*} (B.S.)

¹ Instructor, Department of Operating Room, Community-Oriented Nursing Midwifery Research Center, Nursing and Midwifery School, Shahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran

² Operating room Student, School of Nursing and Midwifery, Shahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran

³ Assistant Professor Department of Operation room, Borojan School of Nursing, Shahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran

⁴ Operating room Student, School of Nursing and Midwifery, Shahrekord University of Medical Sciences, Shahrekord, Iran

Abstract

Received: 10 Sep. 2022

Accepted: 15 Nov. 2023

Background and Aim: Communication skills are considered as the most important feature required for health care workers and provide the basis for the development of professional ethics. Since working in the operating room requires team effort and establishing communication between team members, the importance of communication skills in operating room nurses is more visible. Therefore, in the present study was performed, with the aim of determining the effect of virtual training on the principles of professional ethics on communication skills of operating room staff of Ayatollah Kashani and Hajar hospitals of Shahrekord University of Medical Sciences.

Materials and Methods: A quasi-experimental study with a single-group plan before and after in 2020 was performed on 35 operating room staff of Kashani and Hajar teaching hospitals in Shahrekord who were selected by random sampling. Demographic information questionnaire and Queen Dam communication skills questionnaire were used to collect the data. Data analysis was performed by SPSS software using independent t test, Analysis of variance, paired t-test and ANOVA statistics.

Results: Paired t-test showed that the mean of communication skills after the intervention was significantly different from before ($P < 0.001$). The mean of communication skills before the intervention was 65.85 ± 24.52 and after the intervention was 139.77 ± 5.70 . No significant relationship was reported between communication skills and age, service history and number of working hours ($P > 0.05$). Also, there was no significant difference in the average of communication skills according to the variables of gender, marital status, field of study and degree ($P > 0.05$).

Conclusion: The present study showed that professional ethics training was able to improve the communication skills of employees. Therefore, it seems necessary to compile virtual professional ethics training for health care providers and other groups providing health services who do not have enough time to participate in face-to-face classes. According to the results obtained, managers of health systems are recommended to use strategies such as holding workshops on the principles of professional ethics to develop communication skills in their employees.

Keywords: Professional Ethics, Communication Skills, Virtual Education, Operating Room

* Corresponding Author:

Kazemi Najafabadi F

Email:

fatemekazemi2849@yahoo.com